

بررسی اثر فاصله کاشت بر روی عملکرد و کیفیت ارقام مهم انگور دیم استان کردستان

فرهاد کرمی^۱، محمدجواد کرمی^۲ و حسن احمدی^۳

(۱) عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان کردستان

(۲) عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان فارس

(۳) دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد بروجرد.

انگور دیم در مقایسه با سایر محصولات باغبانی استان کردستان بیشترین سطح زیرکشت را دارد. به منظور بررسی اثر فواصل مختلف کاشت بر عملکرد و خصوصیات کیفی میوه و تعیین فاصله کاشت مناسب برای ارقام مهم انگور دیم، آزمایشی بصورت اسپلیت پلات در قالب طرح بلوک های کامل تصادفی در سه تکرار طی سال های ۱۳۸۳-۱۳۷۷ در سایت تحقیقاتی مو دیم (مریوان) اجراء گردید. سه رقم "خوشناو"، "رشه" و "فخری" در کرت های اصلی و چهار تیمار فاصله کاشت (به ترتیب $۱/۸ * ۲/۴$ ، $۱/۸ * ۱/۸$ ، $۲/۴ * ۲/۴$ و $۲/۴ * ۳$ متر) در کرت های فرعی مورد مقایسه قرار گرفتند. هر کرت فرعی دارای سه ردیف کاشت و مساحت هر کرت فرعی $۶۴/۸$ مترمربع در نظر گرفته شد. صفات موردنظر به مدت ۳ سال (۸۳-۱۳۸۱) مورد ارزیابی قرار گرفتند. بر اساس نتایج حاصل از تجزیه مرکب داده ها، بین تیمارهای مختلف فاصله کاشت، اختلاف معنی داری از نظر عملکرد، وزن خوشه، تعداد حبه در خوشه و اسیدیته میوه مشاهده شد ($P < 0.05$). ارقام مختلف از نظر عملکرد و کل مواد جامد محلول میوه اختلاف معنی داری را در سطح ۱٪ نشان دادند. اثر متقابل رقم و فاصله کاشت بر عملکرد در سطح ۵٪ معنی دار شد و نشان داد ارقام "رشه" و "خوشناو" در مقایسه با رقم "فخری" با شدت بیشتری تحت تأثیر تیمارهای فاصله کاشت قرار گرفتند. همچنین اثر سال بر عملکرد، وزن حبه، اندازه حبه و اسیدیته میوه در سطح ۱٪ معنی دار شد. شدت رنگ میوه (میزان آنتوسیانین) در ارقام "خوشناو" و "رشه" تحت تأثیر تیمارهای فاصله کاشت قرار نگرفت و سایر اثرات معنی دار نشد.

واژه های کلیدی: انگور، فاصله کاشت، عملکرد، ارقام دیم، کیفیت میوه.